

Raadsinformatiebrief

De gemeenteraad van Albrandswaard

Uw brief van:

Ons kenmerk:

153400

Uw kenmerk:

Contact:

Bijlage(n):1

Doorkiesnummer:

E-mailadres:

c.flaten@bar-

organisatie.nl

Datum: 30 april

2020

Betreft: nota integraal beleid sociaal domein

Geachte raadsleden,

INLEIDING

Voorafgaand aan de decentralisaties in het Sociaal Domein begin 2015, heeft uw gemeenteraad drie meerjarenbeleidsnota's vastgesteld; een voor de Wmo, een voor de participatiewet en een voor de Jeugdhulp. Nu de looptijd van twee van deze nota's is verlopen en onze gemeente enkele jaren ervaring heeft opgedaan met deze nieuwe taken, starten wij met de ontwikkeling van een nieuw meerjarig beleidsplan voor het beleid in het sociaal domein van de gemeente Albrandswaard.

Naast het (her)formuleren van de maatschappelijke doelstellingen die wij met ons gemeentelijk beleid beogen, willen we dat de nota het vliegwiel vormt voor een integrale en innovatieve aanpak; een aanpak waar preventie en welzijn duidelijk gepositioneerd zijn en die de transformatie van het lokale sociaal beleid een extra impuls geeft.

TOELICHTING

In 2015 zijn de Jeugdwet en de Participatiewet in werking getreden en zijn verschillende nieuwe taken door het Rijk overgeheveld naar de Wmo. In aanloop naar deze omvangrijke decentralisaties in het sociaal domein, heeft de gemeenteraad van Albrandswaard destijds per beleidsveld een meerjarig beleidsplan vastgesteld.

Nu, vijf jaar na de overheveling van deze verantwoordelijkheden in het sociaal domein, is de tijd aangebroken opnieuw de beleidslijnen te bepalen. Wij hebben daarvoor de BAR-organisatie de opdracht gegeven een *nota integraal beleid sociaal domein* te ontwikkelen.

Deze nota zal de volgende drie nota's vervangen:

- Het meerjarenbeleidskader Jeugdhulp (2015-2018)
- Het beleidsplan Wmo Albrandswaard (2015-2018)
- Het beleidskader Participatiewet Albrandswaard 'Samenwerken aan werk'

Vanzelfsprekend zal de gemeenteraad betrokken worden gedurende het beleidsvormingsproces. In bijgaande startnotitie *integraal beleid sociaal domein*, kunt u lezen op welke momenten dit zal zijn. Ook is in de notitie onder meer beschreven welke andere partijen vanaf de aanvang van het proces om input zal worden gevraagd.

Planning

De planning is dat wij uw raad in het laatste kwartaal 2020 een ontwerpnota voorleggen, die voor het eind van dit jaar door uw gemeenteraad behandeld kan worden. Daarbij dienen wij wel een voorbehoud te plaatsen in verband met de corona-crisis. Diverse factoren kunnen leiden tot vertraging.

BIJLAGEN

1. startnotitie Integraal Beleid Sociaal Domein

Met vriendelijke groet,
het college van de gemeente Albrandswaard,

de locosecretaris,

de burgemeester,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'D' and 'M' with a horizontal line crossing through them.

Dick Mol

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, stylized 'J' and 'W' with a horizontal line at the bottom.

drs. Jolanda de Witte

Gemeente Albrandswaard

Startnotitie Integraal Beleid Sociaal Domein

Datum: 25 maart 2020

Openbaar

wat willen we bereiken? (doel)

In 2015 zijn de Jeugdwet en de Participatiewet in werking getreden en zijn verschillende taken door het Rijk overgeheveld naar de Wmo. In aanloop naar deze omvangrijke decentralisaties in het sociaal domein, heeft de gemeenteraad van Albrandswaard destijds per beleidsveld een meerjarig beleidsplan vastgesteld. Nu, vijf jaar na de overheveling van deze verantwoordelijkheden in het sociaal domein, is de tijd aangebroken opnieuw de beleidslijnen te bepalen. Hiermee willen we de dienstverlening aan onze inwoners verder verbeteren.

Dit moment willen we benutten om meer integraliteit in het beleid binnen het sociaal domein te brengen en een extra impuls te geven aan de transformatie-opgaven. Een keuze voor een integrale nota; enerzijds vanuit het oogpunt van het cliëntenperspectief: op welke wijze kan de integraliteit verbeterd worden wanneer sprake is van meervoudige problematiek? In het kader van het project GIDS wordt reeds een aanvang gemaakt met een integrale toegang. In de beleidsnota zal worden uitgewerkt op welke wijze de integrale dienstverlening vorm krijgt.

Anderzijds gaat het om een integrale aanpak benaderd vanuit beleidsniveau: de verbanden tussen het sociaal domein en beleidsterreinen zoals wonen en veiligheid moeten nadrukkelijk(er) gelegd worden. Zeker nu gemeenten er met ingang van 2021 taken bij krijgen op het gebied van Beschermd wonen en naar aanleiding van de invoering van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz), is het van belang de relatie tussen het sociaal domein en wonen en veiligheid te versterken.

Daarnaast moet sprake zijn van ontschotting binnen het domein zelf. Tenslotte (en bovenal) is het van belang te bepalen op welke wijze de inzet van preventie en welzijn versterkt kan worden, zodat het beroep op zorg en/of ondersteuning indien mogelijk voorkomen wordt / tijdig afgeschaald wordt naar preventief, algemeen toegankelijk aanbod. Deze beleidsterreinen zullen dus ook betrokken worden in de nota, waarbij een directe relatie gelegd wordt met de opstelling van de preventie-agenda.

In de nota *integraal beleid sociaal domein* wordt inzichtelijk gemaakt welke samenhangende maatschappelijke doelstellingen we als gemeente gaan hanteren en met welke opgaven we in de gemeente Albrandswaard de komende jaren aan de slag gaan.

In de nota worden de ambities en doelstellingen verder uitgewerkt.

**wat gaan we
daarvoor doen?**
(resultaat)

In de nota *integraal beleid sociaal domein* wordt inzichtelijk gemaakt wat de gemeente Albrandswaard nastreeft op het gebied van de jeugd (w.o. passend onderwijs), maatschappelijke ondersteuning, participatie (werk en inkomen), schuldhulpverlening, minimabeleid, gezondheid, preventie en welzijn. Het *integraal beleid sociaal domein* vervangt het beleid opgenomen in:

- Het meerjarenbeleidskader Jeugdhulp (2015-2018)
- Het beleidsplan Wmo Albrandswaard (2015-2018)
- Het beleidskader Participatiewet Albrandswaard 'Samenwerken aan werk'

Met het *integraal beleid sociaal domein* zetten we in op de verdere concretisering en operationalisering van de landelijke transformatiedoelstellingen zoals:

- **Inbedden van de integrale benadering:** het bij meervoudige en complexe zaken regie voeren en zorgen dat de geboden hulp bijdraagt aan een 'duurzaam resultaat'.
- **Vroegtijdiger signaleren:** het vroegtijdig inzetten van lichtere vormen van hulp en het bieden van basisondersteuning. Denk hierbij aan inkomensvoorzieningen, inzet van wijkteams, trajecten basis jeugd-GGZ, Wmo voorzieningen, begeleiding naar werk.
- **Vergroten van preventie:** het investeren in activiteiten op het gebied van bijvoorbeeld gezondheid, welzijn en inkomen/schulden ter voorkoming van problematiek en het ontstaan van zorg- en hulpvragen.
- **Ruimte geven aan innovatie:** Op zoek naar nieuwe vormen van hulp en activiteiten .
- **De-medicalisering:** het verminderen van het beroep op de medische hulp zoals de eerste- en tweedelijnszorg en het versterken en vergroten van de zichtbaarheid van de nulde lijnszorg (preventie, welzijn en gezondheid).
- **Afname specialistische hulpverlening:** Op termijn verminderen van specialistische hulpverlening.

In de beleidsnota geven we aandacht aan (lokale) maatschappelijke trends zoals vergrijzing, ambulantisering (w.o. langer zelfstandig thuis blijven wonen), een inclusieve samenleving, van zorg naar preventie, innovatie en maatwerk. De trends en beelden uit een op korte termijn op te stellen gemeentescan zullen eveneens bij de opstelling van de beleidsnota in acht worden genomen.

Nadat de nota *integraal beleid sociaal domein* door de gemeenteraad is vastgesteld, worden de verordeningen geactualiseerd. Deze worden ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd. De daaruit vloeiende beleidsregels worden door het college geactualiseerd. Daar waar tussentijdse wetswijzigingen of jurisprudentie noopt tot aanpassingen in een verordening en/of beleidsregels, zullen deze aanpassingen tussentijds aan het gemeentebestuur ter besluitvorming worden voorgelegd.

**waarom is het
nodig?** (probleem)

Zoals hierboven al geschetst, hebben gemeenten met ingang van 2015 met de decentralisaties in het sociaal domein, te weten de invoering van de Wmo 2015, de Jeugdwet, de Wet passend onderwijs en Participatiewet. De gemeente heeft er veel taken bij gekregen die in de organisatie moesten worden ingebed. Dit wordt de transitie genoemd.

De gemeente Albrandswaard heeft er tijdens de transitieperiode voor gezorgd dat er geen inwoners tussen wal en schip zijn beland. De benodigde zorg is ingekocht. Ook zijn er wijkteams en een wijknetwerk opgezet. In deze transitieperiode is op onderdelen ook uitvoering gegeven aan een

doorontwikkeling. Dit is onder andere terug te zien in de harmonisatie van de contracten voor jeugdhulp (resultaatgericht) en de aanbesteding van de wijkteams.

De gemeente heeft eveneens zoveel mogelijk mensen zonder werk, met of zonder beperking, aan het werk geholpen. Om dit te kunnen bereiken, is ingezet op samenwerking in de arbeidsmarktregio en zijn het werkgeversservicepunt en het participatienetwerk ontwikkeld.

Als we terugblikken dan zien we dat de gemeente Albrandswaard de nieuwe taken vanuit het rijk en provincie op een goede manier heeft ingebed. Vanwege de stijgende zorgvraag en de eerder in deze notitie geschetste trends is de tijd aangebroken om gericht en samenhangend in te zetten op de 'transformatie'.

Waar het bij de term *transitie* gaat om nieuwe taken en verantwoordelijkheden, gebruiken we de term *transformatie* om aan te geven dat we een andere manier van organiseren, denken en werken willen realiseren. Waar het bij de transitie gaat om een tijdspad van enkele jaren van voorbereiding, implementatie en bijstelling, gaat het bij de transformatie van het sociaal domein om het realiseren van een duurzame verandering, die een veel langere tijd vraagt. De transformatie in het sociaal domein vraagt een verandering:

- van denken in vraag naar denken in aanbod en maatwerk
- de (vraag van de) inwoner staat centraal i.p.v. het systeem
- investeren in versterking van de verbinding tussen zorg en welzijn
- van producten en prestaties naar oplossingen en resultaten
- van denken in afzonderlijke domeinen naar realiseren van meer samenhang en ontschotting
- van beheersen en controleren naar samen leren en ontwikkelen
- van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'
- van verkokerd werken naar een integrale werkwijze, waarbij programmatisch gestuurd kan worden en geïnvesteerd zal worden in netwerksamenwerking

De eerdergenoemde 'transformatiedoelstellingen' verdienen een concretisering en een vertaalslag naar de Albrandswaardse situatie. De eerste grote stap daar naar toe is de ontwikkeling van een nota *integraal beleid sociaal domein*

waarom moet het juist nu?
(aanleiding)

Van twee van de drie relevante vigerende beleidsnota's is de looptijd verstreken. Bovendien willen we het integraal en innovatief werken een impuls geven.

waar moeten we op letten? (risico's en neveneffecten)

De verandering in cultuur en in werkwijze, de veranderingen in de gemeentelijke organisatie en daarbuiten hebben tijd nodig en zullen ook niet vanuit zichzelf ontstaan. Het begint met de stap waarbij beelden, verwachtingen, ambities en doelstellingen aan het papier worden toevertrouwd. Dat gebeurt via het 'Integraal Beleid Sociaal Domein'. Daarna volgt de stap waarin verordeningen worden geactualiseerd. Daarop volgend zullen ook de beleidsregels geactualiseerd worden. Daar waar tussentijdse wetwijzigingen of jurisprudentie noopt tot aanpassingen in een verordening en/of beleidsregels, zullen deze aanpassingen tussentijds aan het gemeentebestuur ter besluitvorming worden voorgelegd.

De veranderingen die we voorstaan vragen soms ook om ruimte. Ruimte in de zin van het kunnen leren en ontwikkelen met als doel steeds meer een 'evidence based' of 'practice based' aanpak te realiseren. Daarvoor kan ook financiële ruimte wenselijk of nodig zijn. Denk bijvoorbeeld aan investeringen in preventieve maatregelen. Dit betreft investeringen waarbij de kosten voor de baten uitgaan. Of dit voor Albrandswaard betaalbaar is en blijft hangt in grote mate van twee zaken af:

wat hoort niet bij dit project?
(afbakening)

- de middelen die we ontvangen van het Rijk voor de uitvoering van onze taken;
- autonome ontwikkelingen zoals ontwikkeling van de zorgvraag (bijv. aantal jeugdigen dat met een beperking wordt geboren), economische ontwikkeling, wijzigingen in rijksbeleid en demografische ontwikkelingen.

In het najaar 2019 is een beleidsnota opgeleverd die kaders en richting geeft aan uitvoering op het gebied van schulddienstverlening en armoede. Het 'Integraal Beleid Sociaal Domein' stemmen we af op deze beleidsnota en waar nodig zullen we onderdelen van het 'minimabeleid en plan schuldhulpverlening 2020 tot 2024 Albrandswaard' opnemen dan wel wijzigen als de situatie daar om vraagt.

aard van het vraagstuk, wat voor soort kaders zijn passend?

In het *integraal beleid sociaal domein* beschrijven we onze maatschappelijke doelstellingen voor het sociale domein. We leggen verbindingen met aanpalende en samenhangende beleidsterreinen. We beschrijven de gemeentelijke ambities (wat willen we bereiken?).

In de beleidsnota:

- zullen duidelijke en gedefinieerde begripsbepalingen worden gebruikt;
- zal per doelgroep aan worden gegeven wat bedoeld wordt en waar de prioriteiten liggen;
- zal op basis van de gemeentescan een aantal accenten per wijk benoemd worden;
- zullen concrete doelstellingen worden opgenomen, gekoppeld aan prestatie-indicatoren. Hierbij zal aangesloten worden op hetgeen op het gebied van monitoring wordt ontwikkeld aangaande het preventief jeugdbeleid en het welzijnsbeleid;
- zal inzicht gegeven worden in de methoden en of middelen die concreet (kunnen) bijdragen aan het aantal klanten dat terugkeert op de arbeidsmarkt of op een andere wijze participeert in de samenleving. Hierbij kan ook gekeken worden naar 'best practices' bij andere gemeenten om vooral niet zelf "het wiel opnieuw uit te gaan vinden".

Met het *integraal beleid sociaal domein* geven we richting. We laten ruimte voor flexibiliteit en maatwerk in het vervolgtraject.

betrokkenheid Raad

Gezien de brede scope van deze beleidsnota en de maatschappelijke relevantie wordt de raad op verschillende momenten gedurende het proces betrokken. In mei wordt een eerste concept van de nota opgeleverd, welke ter bespreking aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd. De raad heeft in dat stadium nog alle ruimte om haar zienswijze in te brengen. Tegelijk met deze stap wordt de concept-nota bij verschillende partijen voorgelegd voor formele inspraak. De reacties van de gemeenteraad en vanuit de inspraak worden verwerkt in de volgende versie van de nota: het ontwerp. Dit ontwerp-beleidsplan wordt via de gebruikelijke procedure ter bespreking en vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd.

planning

Nr.	Werkzaamheden/activiteit	Wanneer	Wie / overige opmerkingen
1	Vaststelling startnotitie door college van B&W	begin april 2020	College
2	Consultatie stakeholders	maart-april 2020	Betrokken beleidsadviseurs & projectleider
3	Besluitvorming Vaststellen concept-beleidsnota voor advies	16 juni 2020	College

	partners en behandeling in raadscommissie		
4	Gelegenheid om op concept te reageren (incl. Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) met het onderwijs)	22 juni-3 augustus 2020	Partners/belanghebbenden
5	Bespreking raadscommissie concept-beleidsnota	september 2020	Commissie B&A Welzijn (oordeelsvormend raadsvoorstel)
6	Besluitvorming Vaststelling ontwerp-beleidsnota (2, 4 en 5 vormen input)	27 oktober 2020	College
7	Besluitvorming Behandeling ontwerp-beleidsnota (incl. reactienota inspraak v/h college)	4 ^e kwartaal 2020	Commissie B&A Welzijn
8	Besluitvorming Vaststelling 'Integraal Beleid Sociaal Domein	4 ^e kwartaal 2020	Gemeenteraad

wie doet er mee?
(participatie)

In de beginfase van het proces worden aan de hand van een actorenanalyse verschillende partijen om input gevraagd. De conceptversie van het beleid wordt vervolgens voorgelegd aan een breed palet van partners. Zij worden in de gelegenheid gesteld om input te leveren. Op basis van deze gesprekken wordt de integrale beleidsnota verder aangescherpt.

In het participatietraject wordt stil gestaan bij de achterliggende en huidige uitvoeringspraktijk en het met de partners vast stellen wat goed ging en waar knelpunten worden ervaren. Op deze wijze kent het proces ook een evaluatief moment.

Het streven is dat tenminste de volgende partijen worden geraadpleegd:

- Maatschappelijke partners op het gebied van zorg & welzijn, participatie, inkomensondersteuning, onderwijs en gezondheid
- Maatschappelijke Adviesraad Albrandswaard
- Het WWZ-beraad
- Huisartsen en zorgverzekeraars
- Ervaringsdeskundigen
- Overlegtafel Begeleiding

communicatie

Betrokken partijen worden actief uitgenodigd voor een inspraakronde bij aanvang van en gedurende het proces.

evaluatie

Na vier jaar vindt een evaluatie plaats en zal o.b.v. de resultaten hiervan aan de raad de overweging worden voorgelegd of de beleidsnota al dan niet moet worden geactualiseerd.

wat hebben we voor het project nodig?
(randvoorwaarden)

Het intensiveren van de dialoog met partners (werkgevers, zorgaanbieders, maatschappelijke instellingen e.d.) om een gemeenschappelijk beeld te ontwikkelen over de maatschappelijke opgaven en in tweede instantie de rollen en verantwoordelijkheden. Via het in te richten beleidsproces maken we daar een start mee.

Betrokkenheid van de doelgroep/ervaringsdeskundigen, de Maatschappelijke Adviesraad Albrandswaard en maatschappelijke partners is van belang om de juiste focus aan te brengen in het beleid en de transformatiebeweging te kunnen maken. Commitment van onze maatschappelijke partners is nodig zodat de maatschappelijke opgaven als gemeenschappelijke verantwoordelijkheid ervaren

**heeft het project
draagvlak?**
(haalbaarheid)

wordt en we samen de schouders kunnen zetten onder de uitdagingen die aangegaan worden de komende jaren.

De ontwikkeling van de beleidsnota en het proces daar naartoe zijn belangrijk voor het draagvlak en voor de koers die de komende jaren wordt uitgezet. De beleidsnota zal richtinggevend zijn voor de inzet van de verschillende maatschappelijke partners en van de betreffende onderdelen van onze gemeentelijke organisatie.